

Κι' ἀπάντησα τοῦ σμίγται τοῦ
—Σμίγται, κι' ἀμπῶν' ὁ σμίγτη ζας.
—'Στὴ στάνη ἐν' καὶ τυροκομῆ
καὶ διαγομίζει τὰ σρακτά
Σηκῶνομοσι κ' ἐπίου κοντά
τόν εὔρεκα ξαπλωταγιά.

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΑΝΤΑΠΟΛΟΣΙΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΚΑΙ ΣΚΗΝΩΝ ΜΙΑΝ

Πρόσωπα

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

Γραφεῖον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀναξαγόρου ἐπὶ τοῦ
γραφείου ἐφημερίδας, διατάγματα, διαταγαί.
Τὸ δωμάτιον εἶναι λίαν ἀτημέλητον, τὰ ἐπι-
πλα λίαν κοινὰ καὶ πεπαλαιωμένα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

(ἀναγινώσκων τὸν «Λίθωνα»)

«Ἡ οἴησις τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τοσοῦτον
προβαίνει ὥστε ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ
κύπτῃ ἐνίοτε ὅπως μὴ προσκρούσῃ τὴν
κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ἀστέρων. Τοσοῦτον δὲ
φίλαυτος εἶναι καὶ τοσαύτην ἔχει πε-
ποιθήσιν εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀρετάς,
ὥστε καὶ τοὺς εἰρωνικωτέρους ἐπαίνους
καὶ τὰς ὑβριστικωτέρας ὑπερβολὰς ἐκ-
λαμβάνει ὡς ἀληθῆ καὶ εἰλικρινῆ θαυ-
μασμόν». (ῥίπτων τὴν ἐφημερίδα) Καὶ λοι-
πὸν, ἰδοὺ ἡ τρίτη δύναμις τῶν συν-
ταγματικῶν κρατῶν, ἡ δημοσιογραφία,
εἰς τί συνίσταται· διὰ λογοπαιγνίων
καὶ εἰκόνων, διὰ καλῶς λελεγμένης καὶ
μετὰ προσποιητοῦ πάθους ἐκφερομένης
περιόδου, ἀγωνίζονται νὰ προκαταλά-
βωσι τὰ πλήθη, νὰ καταρρίψωσι τὸν
πολιτικὸν εἰς τὸ βάραθρον.

(κρούεται ἡ θύρα)

Τίς εἶνε πάλιν.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

(εἰσερχομένη καὶ χαιρετῶσα)

Κύριε Ἀναξαγόρα.

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Κυρία μου, τοὺς πρωθυπουργοὺς σπα-
νίως ἐνθυμεῖται τὸ ὡραῖον φῦλον, ἐνῶ
τὸ μὴ ὡραῖον κάθηται ἐπὶ τοῦ τραχήλου
αὐτῶν νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ εἶναι τῇ
ἀληθείᾳ, λίαν βαρῦ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Ἀναλαμβάνετε ἐκουσίως τὸ βάρος,
οὐδεὶς σᾶς ἠνάγκασε πρὸς τοῦτο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Καὶ σεῖς λοιπὸν;

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Πόσοι εἶναι πρόθυμοι νὰ σᾶς ἀπαλ-
λάξωσι ἀπὸ τῶν μεριμνῶν τούτων! Καὶ
ὅμως διὰ χειρῶν καὶ ποδῶν ἀπομακρύ-
νετε τοὺς σωτήρας ἐκείνους.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ἔστω εἶμαι μαθητὴς σας καὶ ὁ δι-
δάσκαλος ἔχει τὸ δικαίωμα πάντοτε καὶ
ἂν ὑπερβῇ αὐτὸν ὁ μαθητὴς, νὰ ἐπι-
πλήττῃ· μάλιστα ὅταν διδάσκαλος εἶναι
οἱ δύο αὐτοὶ καλοὶ ὀφθαλμοὶ, τὰ πορφυρᾶ
χείλη, ἡ κόμη καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κυρίας
Εὐρυδικῆς.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Τὴν εἰρωνίαν ἀπὸ τοῦ ἐπαίνου δια-
κρίνει ἐλαφρὸν μόνον μεϊδιάμα. Ἄλλὰ
ἔστω, δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Ἔχω
ἀποσολὴν, καὶ ἀποσολὴν λίαν σπουδαίαν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Σπουδαίαν; δὲν ἀρμόζει ἡ σοβαρότης
αὕτη εἰς γυναῖκας.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Εἶναι λοιπὸν ἀποκλειστικὸν προνό-
μιον τῶν ἀνδρῶν;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Μάλιστα, κυρία μου, ἀποκλειστικὸν
τῶν ἀνδρῶν δυστύχημα.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Ἴδοὺ ἐγὼ ἡ ἐξαιρεσις. Καὶ σᾶς βε-
βαιῶ ὅτι πρόκειται περὶ σπουδαιοτάτου
πράγματος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ἄς ἴδωμεν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι σήμε-

ρον τὰ πάντα ἐγένοντο σπουδαία· καὶ οὐδὲν σπουδαιότερον τῆς κόνεως τῶν κωνώπων, περὶ ἧς ἐγράφησαν προκηρύξεις πομπωδέστεραι τῶν γραφεισῶν κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀτμοῦ.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Ἐν ὀνόματι τῆς ἀρχαίας ἡμῶν συμπαθείας . . .

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Εἶπατε κάλλιον ἐν ὀνόματι τοῦ Διός.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Διατί;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Διότι ἀμφότεροι οὗτοι οἱ Θεοὶ ἐξέλπιον.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Ἀναζῶσιν ἑμῶς ἐνίστε εἰς περιπαθεῖς καρδίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ἄλλα τότε πάσχουσι τὸ τοῦ Λαζάρου· προτιμῶσι νὰ μὴ ἀνεβίωσιν ποτέ· τοσοῦτον οἰκτρὸν θέαμα ἐπιδεικνύουσι. Ἄλλ' ἐντούτοις λέγετε.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Ζητῶ ὁμόνοϊαν, σύμπραξιν, φιλίαν ὅλων τῶν κομμάτων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

(ἀναπηδῶν)

Πῶς; εἰσθε πολιτικὸς ἀπεσταλμένος; Ζητοῦσι λοιπὸν νὰ μὲ παρασύρῳσιν ὅπως ὁ Περικλῆς τοὺς ἐναντίους διὰ τῆς Ἀσπασίας; Ἄλλα τὴν καρδίαν περιβάλλει καλῶς ὁ θώραξ τῆς μέσης ἡλικίας.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Σκώπτετε; εἶναι πικρὸν τὸ σκῶμμα τοῦτο δι' ἐμέ. Νομίζετε ὅτι φιλοπατρίαν ἔχει ὁ ἀνὴρ μόνον, ἢ δὲ γυνὴ πρέπει νὰ ἔχη καὶ ἔχει μόνον φιλαρέσκειαν; Ἀπατᾶσθε καὶ νῦν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Καὶ νῦν;

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Καὶ πάντοτε. Ἡ γυνὴ ἀγαπᾶ πλειό-

τερον τοῦ ἀνδρὸς τὴν πατρίδα· τοῦλάχιστον ἐν ὥρᾳ κινδύνων ἐκτελεῖ ὑπὲρ τὸ καθήκον αὐτῆς, ἐνῶ μόλις, καὶ εἶναι σπάνιον καὶ θαυμαστὸν τοῦτο, μόλις ὁ ἀνὴρ ἐκτελεῖ τὸ καθήκον αὐτοῦ. Ζητῶ λοιπὸν ὁμόνοϊαν, φιλίαν, σύμπραξιν ὅλων τῶν κομμάτων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Εἰσθε γυνὴ, δηλαδὴ ζητεῖτε τὰ ἀδύνατα. Εἰς τὸν ἔρωτα ζητεῖτε φαντασιώδεις ἐραστὰς, εἰς τὴν πολιτικὴν ιδεώδη πολιτεύματα καὶ ιδεώδεις πολιτικούς. Ἡ κοινωνία εὐτυχῶς δὲν ἀποτελεῖτε ἐξ ἀγγέλων. Λέγω εὐτυχῶς, κυρία μου, διότι θὰ ἦτο λίαν μονότονος καὶ στερούμενος πάσης εὐφυΐας ὁ μεταξὺ ἀγγέλων βίος.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Λοιπὸν ζητῶ ιδεώδεις πολιτικούς; Εἶναι λίαν ὑπεράνθρωπος ἡ αἰτησίς μου;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ἐπὲρ τὰς δυνάμεις πολιτικοῦ ἀνδρὸς. Πόσον εἶναι εὐμορφα τὰ χεῖλη σας! τί κρῖμα νὰ λαλῶσι περὶ πολιτικῶν πραγμάτων.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Δὲν σᾶς ἀρκεῖ ἡ πολιτικὴ ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ὑποκρίνεσθε;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ὅστις γνωρίζει νὰ ὑποκρίνεται καλῶς, ἐκεῖνος ἔχει καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἄρχῃ. Ἐσο κύριος σεαυτοῦ λέγει ἡ ἠθικὴ, ἦτοι, ἔσο ὑποκριτής.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Ἴσως εἶναι ἀληθὲς τοῦτο· ἐντούτοις ἀπαντήσατε . . .

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ὅστις εἶναι μεμονωμένος ἔχει ἀτομικότητα, κυρία μου· ἡ ἐνωσις, καὶ ὁμιλῶ πάντοτε περὶ πολιτικῆς ἐνώσεως, πιθανὸν νὰ ἐνισχύῃ τὸ ὅλον, ἀλλὰ καταστρέφει τὸ ἄτομον· καὶ ὁ Ἕλληνας καὶ μάλιστα ὁ πολιτικὸς Ἕλληνας ἐπιθυμεῖ νὰ μείνῃ ἀτομικότης. Τὸ στάδιον τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἕλληνος ὑπῆρξε πάντοτε

ἄτομικόν. Εἶναι ψευδέστατον ὅτι ὁ Ἕλληνα εἶναι δημοκρατικός, ἀπεναντίας ὁμιλεῖ ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας διότι ἕκαστος δι' αὐτῆς ἐλπίζει νὰ ἄρξῃ εὐχερέστερον. Ἡ κλασικὴ ἀρχαιότης ἀποτελεῖται ἐκ δέκα ἢ δεκαπέντε προσώπων· καὶ ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας ὁ Ἕλληνα ἐπάλεσεν ὡς ἄτομον κατὰ τῆς δουλείας καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ὡς ἄτομον ἐπάλασεν· ἡ φιλοδοξία ἐγένετο φύσις αὐτοῦ.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

Καὶ ὅπως ὁ χωρικός γίνεται ληστής διὰ νὰ ψαλῇ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων, οὕτω καὶ ὁ πολιτὴς γίνεται πολιτικός χάριν τῆς ὑστεροφημίας.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Θέλετε νὰ παύσω ὦν Ἀναξαγόρας μεταβαλλόμενος εἰς τέρας τι πολυκέφαλον, ἀνώγειμον ἢ ἑτερώνημον; Θέλετε νὰ γίνω ὄργανον ἀντὶ αἰτίου; Ἀλλοίμονον εἰς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα εἰς ἃ ἐξέλιπον αἰ συζητήσεις καὶ ἐρημώθη τὸ στάδιον τῆς πάλης.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

Οὐδέποτε ἐνόησα τὴν φιλοδοξίαν πρὸς βλάβην τοῦ ἔθνους.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Πρὸς βλάβην τοῦ ἔθνους; τίς σᾶς τὸ εἶπεν; Οἱ πολλοὶ δὲν ἔχουσιν εὐθύνην, ὁ εἰς ὅμως φέρει τὸ βάρος τῶν πράξεών του. Καὶ τίς πάλιν σᾶς εἶπεν ὅτι ἡ ἔνωσις ἔσεται πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους; Δὲν θὰ πίπτουσι τὰ ὑπουργεῖα ὡς οἱ χάρτινοι οἰκίσκοι· πιθανόν· ἀλλὰ τὸ μόνιμον εἶναι πάντοτε ἐπικίνδυνον, εἶναι ὀπισθοδρομικόν. Μόνιμος εἶναι ὁ θάνατος· ἐνῶ ἐν τῷ ἐφημέρῳ καὶ ἂν δὲν ἐπέλθῃ καλόν, δὲν κατορθοῦται ὅμως νὰ ἐπέλθῃ καὶ βλάβη.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

Καὶ τότε πρὸς τί ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ φιλοδοξία.

- ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Αἰ, κυρία! ἐπιτρέψατε νὰ σᾶς ἐρω-

τήσω πρὸς τί ἡ ἐρωτοτροπία καὶ ἡ φιλαρέσκεια ἦν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν εἴχετε; Δὲν λέγω, ἔχετε, διότι ἡ φιλαρέσκεια καὶ ἡ πολιτικὴ ἀντιμάχονται ὡς τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι μ' ἐσύρατε αἰχμάλωτον καὶ ὅτι μ' ἐνίκησατε πάντοτε εἰς πᾶν ἐρωτος ζήτημα.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

Ἴδου ὅτι δὲν δύναμαι ἤδη νὰ σᾶς νικήσω.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Διότι εὐκολώτερον δύναται τις νὰ διοικήσῃ ὄχι κράτος, ἀλλὰ κράτη ὀλόκληρα, εὐκολώτερον δύναται νὰ καταβάλλῃ πάντα πολιτικὸν ἀντίπαλον ἢ νὰ νικήσῃ γυναῖκα φιλάρεσκον.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

Εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἰσχύς σας εἶναι ἡ δημαγωγία, δηλαδή τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ὑποκρισία.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

(Συνοφρυοῦται, ἀλλ' ἀμέσως λαμβάνει πάλιν ἰλαρὸν ἦθος).

Ὅπως ἡ ὑμετέρα ἰσχύς ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἀκκισμοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Δημαγωγεῖτε διὰ τοῦ στολισμοῦ καὶ τῆς φιλαρεσκείας, διὰ τῶν μειδιαμάτων καὶ τῶν βλεμμάτων.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

(ἐν ὀργῇ)

Ἐξηντλήθην εὐχαριστοῦσα, προσέξατε.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Ἐλησμόνησα· δημαγωγεῖτε ἐνίοτε καὶ ὀργιζομένη καὶ κλαίουσα.

ΕΥΡΙΑΙΚΗ

* Ἀφετε κατὰ μέρος τὰς γυναῖκας· μὴ παίζετε αἰωνίως. Καὶ ἂν κακῶς ἐκφράζω τὰς ιδέας καὶ ἂν κακῶς δικαιολογῶ τὴν αἰτησίαν μου οὐχ ἤττον τιμήσατε τὴν πρόθεσίν μου.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ

Ἡ πρόθεσις ἀγιάζει τὰ μέσα· ἔχετε δίκαιον Ἰησοῦτου καὶ γυναικὸς ἀξίωμα.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Τὸ ἔθνος βαίνει κατὰ κρημνοῦ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

(μειδιῶν.)

Ποσάκις ἠκούσατε ὅτι ὁ ἐραστής ὑμῶν θέλει αὐτοκτονήσει; Καὶ ἐγὼ ἄλλοτε (ψηλαφᾶται) καὶ ὁμῶς ζῶ καὶ ὑγιαίνω.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Εἰσθε χωρὶς καρδίαν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Ἄν ἐννοεῖτε καρδίαν τὴν μωρὰν εὐαισθησίαν ἐξ ἧς ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἔρμαιον πάσης περιστάσεως, μὰ τὸν τοῦ Διὸς κεραυνόν, διαμαρτυρομαι ὅτι δὲν ἔχω τοιαύτην καρδίαν.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Ἐπὶ τέλους ποῖαι εἶναι αἱ ἀρχαί σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Νόστιμος ἐρώτησις καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, ἀφελεστάτη. Ἀρχαί! ἀλλὰ λησμονεῖτε ὅτι μόνον οἱ μωροὶ ἔχουσιν ἀρχάς; Αἱ ἐνέργειαι τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς μεταβάλλονται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ θέλετε ἐκ προοιμίου ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ νὰ χαράξῃ τὴν πορείαν του; Ἄφετε τὴν πολιτικὴν, σὰς συμβουλευώ, ἀλλοῦ ἀπλούται τὸ στάδιόν σας.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Καὶ τοῦτο χάριν τῆς ἀτομικότητος βεβαίως. Ἀλλὰ μίαν ἐτι ἀπάντησιν, εἰλικρινῆ ὅσον δύνασθε. Τί ἐννοεῖται πολιτικὴν;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Τὴν τέχνην τοῦ ἀναβαίνειν καὶ διαμένειν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ· εἰλικρινέστατα.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Ἴδου ἀληθῆς εἰλικρίνεια, πικρὰ ὁμῶς, θὰ ὁμολογήσετε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Σὰς εἶπον· ἔμαθα τὴν πολιτικὴν παρ' ὑμῶν· ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ προοδεύσῃ ἐν τῷ πολιτικῷ πεδίῳ ἄς ἀναστραφῇ μετὰ φιλαρέσκου γυναικός· γίνεται ἀκαταμάχη-

τος. Ἄλλοτε ἐγὼ, τὸ θῦμα σας, σὰς ἀπεχαιρέτησα πειθόμενος ὅτι σὰς ἠδίκησα· ἐζήτησαν συγγνώμην, ὅπως θὰ ἐζήτησεν ὁ εἰς τὰς βασάνους εὐρισκόμενος καὶ ζητῶν συγγνώμην παρὰ τοῦ δημίου οὐτινος τὰς χεῖρας ἢ τὸ ἔνδυμα ἐμόλυνε τὸ ἀπὸ τῶν βασάνων χεόμενον αἷμα. Ἐκτοτε...

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

(Θέουσα τὰ χειρόκτῆτά της καὶ παρατηροῦσα εἰς τὸν καθρέπτην.)

Δοιπόν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Ἐτοιμάζετε νέαν κατ' ἐμοῦ πρόσβολήν; παρατηρῶ ὀπλίζεσθε.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Καὶ τελευταίαν ἐρώτησιν πρὸς ἡν ἀπαιτῶ ἀπάντησιν οὐχ ἦττον εἰλικρινῆ τῆς προηγουμένης. Ἐχετε ὠρισμένον σχέδιον πορείας, οὐτινος τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιζητεῖτε; Ἐκθέσατε αὐτήν.

(κρούεται ὁ μέγας κώδων καὶ οἱ μικροὶ τῆς Ῥωσικῆς ἐκκλησίας μετὰ φοβεροῦ πατάγου· ἡ Εὐριδικὴ κλείει τὰ ὦτα της.)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

(Προσποιεῖται ὅτι λαλεῖ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο καθ' ὃ κρούονται οἱ κώδωνες. Ἐπὶ τέλους σιγῶσι.)

Ἴδου ἡ πορεία μου.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

Δὲν ἤκουσα τίποτε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Ἐγὼ πταίω; Ἄς μὴ ἐκλείετε τὰ ὦτα σας.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ

(καγγάζουσα.)

Ἐνόησα. Μ' ἐνίκησατε· ἦτο ἀνταπόδοσις. Χαίρεται.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

(ἀκολουθῶν αὐτήν.)

Χαίρετε, κυρία Εὐριδική. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι εἶμαι πάντοτε πρόθυμος νὰ ἐκτελέσω πᾶσαν αἴτησιν σας..

Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

~~~~~